

משקן בית השלחין פרק ראשון מועד קטן

י

עין משפט
נר מצוה

פח א טושי"א א"ח סי'
קמקא ספי"ג ז'
פ"ב מ"י פ"ח מלכות
י"ט הלכה יג טושי"ע
ש"ס ס"י קמקא ספי"ג ז'
צ ג ד מ"ד ש"ס טור ש"ע
ש"ס ספי"ח ח'
צ"א ה מ"י ש"ס הלכה טו
טושי"ע ש"ס ס"י תקלו
ספי"ח פ' א'

רבינו הגנאל (המשך)

אז הו' אומר וכל מי שאינו מוודא אינו אומן. אמר ר' יוחנן הדיוט תופר כיסוי כיסוי מסיני את המטות, ר' יוסי אומר ממתחין. ר' חייא בר אבא ור' אמי פליגי, תרווייהו משום דחוקיה ר' יוחנן אמר, חד אמר מסרגין כנון אריגה ערב ושתי, ממתחין שתי בלא ערב. וחד אמר מסרגין שתי בלא ערב, ממתחין שאם היה רפוי ממתחו. מתני' ר' יוחנן פליגי, כי שאלו, ור' יוחנן פ"י תנא קמא ור' יוסי, שאין מפשילין חבלים לכתחלה. ומתנה רב נחמן בר יצחק מי איכא מאן דאמר מסרגין שתי בלא ערב, והתנן ר' מאיר אומר המטה משיסרוג בה שלשה בתים, מי אפשר לעשות בית בלא שתי וערב, אלא כולי עלמא מסיני שתי וערב כי פליגי בממתחין. ולא אפשר לן בהדיא האי מיתוח מה הוא, אי שתי בלא ערב אי אס' היה רפוי ממתחו. אפשר למיליא' מבני, אפשר למלאות רפיון חבלי המטה בכסותו הבה. [מתני' מעמידין תנור ויכרים במעור, ר' יהודה אומר אין מכבשין את הריחים במעור במתלה. מאי מכבשין, רב יהודה אמר מנקר ריחיא, פ"י כיון שעמדו הריחים מלסחון מקרים בהן נקרים קטנים כמין חידידים כדי לטחון במתרה. רב יחיאל אמר בית עינא. ומקשין עליה דרב יחיאל, ומפרק כנון דנקר ובעי לארוחיה ביה טפי. רב הונא מפע להווא גברא ההוא מנקר ריחיא בחולו של מועד, אמר, מאן האי דמחיל יום טוב ליתחיל גופיה. ורב הונא סבר לה כיש אומרים דאמי אין מכבשין כל עיקר. דרש רב חמא נוקרין ריחים הרצועים מכלבין במועד, אין תימר תדא תדא היינו ארוחיהו כך היא אומנותן, אלא מפסע. ר' יוסי בר' חנינא אומר המורג את האמריית

ההדיוט תופר כדרכו. נראה דוקא לנורח המועד אבל חסנם למה ימירו אפילו על ידי שינוי מיהו לא איירי בדבד האבד דהיכא דליכא דבר האבד קיימא לן כר' יוסי דאין מנרין שינוי דבד האבד והיכא דגבדיו או מנעליו מקורעין ואס' יניח אותן עד לאחר מועד יתקלקלו ריחתי רבותי שאין מקליין כלל להסיר אפילו על ידי נכרי כדאמרין לקמן (דף י"ב).

ועושה ושמה לא היו חושבים אותו דבר האבד או שמה אין כל דבר האבד מותר בלא שינוי דבפ' מקום שנהו (פסחים דף נה): משמע דוקא עולי רגלים מתקנין מנעלים בזמנא: במסרגין כולי עלמא לא פליגי

בדשתי וערב. ממה היאך מותר לעשות מלאכה כי האי בלא שינוי: ממתחין נמי לא. בלא הכי נמי נראה דמני לאקשווי היכי קאמר ר' יוסי שאם היה רפוי ממתחו אבל לא מסרגין שתי וערב הא אפילו צמתי בלא ערב אסור: כיון דאפשר לפרויה במאני משמע דאין מותר אלא לנורח המועד: הגר"ב יהודה אומר אין מכבשין את הריחים בתחילה.

ובחדשה קאמר דהא צנמרה ממיר ישנה ואין נראה לומר דצמתי דמתיר ישנה משום ר' אליעזר קאמר והא משמיה ידידה כי למה נדחוק לעשות מחלוקת חסם ועוד דלכתחילה משמע חדשה ואס' תאמר ככוש מאן דכר שמה י"ל תנא קמא אמר מעמידין ובחדשה קאמר ומשמע אפילו ככוש ור' יהודה אומר ככוש ואס' דגרים ולא גרס לכתחילה והיא אלא אבל עתה קשיא יותר ככוש מאן דכר שמה תנא קמא נמי שרי יש לומר דת"ק שרי העמדה צעלמא שאין זה צנין גמור (ו) וה"ה דלסר ככוש צין בחדשה צין ציננה ור' יהודה שרי ככוש ציננה וגיסקא ראשונה נראה לרבי ומעמידין נראה דוקא העמדה דתנור אין זה צנין בתחילה אלא הוא עשוי ככר אבל אינו מחובר דנקרע וצריך לחצו ולטפלו בצרך כדמפרש בפרק כל הכלים (שבת דף קסה). אי נמי כי ההוא דפ' המציל כדי יין (צ"ל לד.) גצי תנור דצי"ט אין סכין אותו ואין טעין אותו צמטית וכו' הכא צמטת שרי ולקמן צמטמתין נמי קאמר ושין שאין גוליס תנור בתחילה וצירושלמי תני ר' חלפתא ובלבד שלא יגלחנו בתחילה ופירש צמטת' ללא ידע מאי גילוח ולי"ג דגרסינן שלא יגלחו: סו"ם שרובב ע"י. פ"י צמטת לנורח המועד משמע שאסור לרכוש צמטת: למישקל

תופר כדרכו. בחולו של מועד: היכי דמי הדיוט. שאינו אומן שתופר כדרכו: מלא מחט צבה אחת. שאינו יכול ללקוט נימי התפירה של חלוק כדי לתפור כשהוא תופר תוחב תפירות הרבה כמלא אורח המטח ואח"כ מושהה מן צמטיכה אחת והיודע לעשות כן אומן

הוא: שאינו יכול לבוין אימרא צחפה חלוק. שאינו יודע לתחוב אותו כגד עב שעושין ממנו אימרא צחפת חלוקו אלא צמקוס אחד מנקרו ובמקום אחד מרחיבו: האומן. החייט מכליב: מפסיע. שאינו תופר צינשר אלא מפוזר התפירה ולהכי קרי מכליב שדומין מחוץ המטח לשיני הכלב רחוקות זו מזו כשיני הכלב: לכתחלה. שאינו תופר כדרכו (ו) מותר זה בסמוך זה אלא שמוצא המטח פעם אחת למעלה ופעם אחת למטה ולהכי קרי ליה לכתחלה דהכי קיימי שני הכלב שן אחד צבוח מחצירו: מסרגין שתי וערב. שאורגין מטה של חבלים צמתי וערב: שתי בלא ערב. שמוטה השתי רפוי אורג זה הערב: שתי בלא ערב היינו דקתני רב וימס רבים והיו החבלים רפויין ותלויין למטה שאין מתוחין ממתחן: ושין. רבי מאיר ור' יוסי: שאין מפשילין חבלים לכתחלה. שאין גוליס חבלים לכתחלה: המטה. לעולם אינה מקבלת טומאה עד שיקרב בה ג' צמתי נירין שהשמי כבר מתוח ואורג בה שלשה צמתי נירין דערב. אלמא דמסרגין קרי שתי וערב: היינו דלמא שתי בלא ערב לא פלוגי. דאפילו שתי בלא ערב לא מני: ממה שני לא. צמטיה. אסו יש אומרים לניסר נמי מתוח ואי ואמאי הו' לא קעביד מלאכה ואי לא עביד הכי לא מני למציגה עלה: אין. ודאי אסו יש אומרים לניסר נמי מתוחי משום דהואיל ואפשר למלייה למטה צמתי עד לעיל והדר מני למירמא עלייהו כרים וכסתות למציגה עלייהו: לא טרעין. דהוי טורח ללא צריך: מתני' מעמידין תנור ויכרים. שמועין אותם לכתחלה כדאמרין לקמן. תנור תוכו חלול מקום שפיתת (ו) שתי קדירות כירה מקום שפיתת קדירה אחת: מכבשין. א' צמתי מפרש: גב' מנקר ריחיא. כשהיא ישנה וחלקה ואין הסטין יכולין לפרק מנקרין אותה חותכין אותה כדי שלא יהא שוה כדי שפירכו הסטין תחתיה: צם עינא. נקב שעושין צמטת ריחים שהצבוחה נופלת לתוכה: היינו דמשעתה לה ציננה. לפי שהישנה צריכה לכך שכבר היא חלקה לפי שדמיר היא טוחנת: אלא למאן דלמא. דמכבשין היינו צת עינא שישנה בת עינא למטה והלא כבר אית לה צת עינא שכבר היא ישנה מלמחון ואי לא הו' לה צת עינא לא מני למיטמן: כנון דבטי לארוחיה. האי צת עינא טפי וכו' הא' גונגא משכמת לה ציננה: מנקר ריחיא. ציננה: איסתיל גופיה. יתחלל גופו: מוסר לעוול. להן כפרנים כדך העושין עכשיו לטוסים שלנו דאי לא עביד ליה הכי הוה ליה עערא ולא מני אזיל:

(א) כלס פט"ז מ"א,
(ב) ועירובין קד"ל, א' ו"ג
(ג) מותר, (ד) וי"ט צפסמס
(ה) מ"ד ע"ל רגלים,

הגהות הב"ח

(א) גב' טקרין ריחיס
כמועד משום רבינו אמר
(אפילו) מ"ז ו"ג צ"א
ל"ג ל"ה. עור נ"ב ונראה
דנכתי הוא רב ועי' צמ"ט
פ' ל"ב גזול דג ע"א
אפשרי' רבינו רבי ש"ס
הארכמי על ז' (ג) רש"י
ד"ה לכתחלה כ"י דכרכו
לכתחוב זה: (א) ד"ה
מעמידין כ"י מקום שפיתת
קדירה אחת כירה מקום
שפיתת שתי קדירות. נ"ב
כ"ה צמ"ט פ' כירה:
(ד) תנור ד"ה ה"ב ר"י כ"ו
שאין זה צנין גמור אבל
בנין בתחילה אסור
וה"ה דאסור ככוש:

גליון הש"ס

מתני' מעמידין תנור
וכרים ויכרים כ"ל:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

(א) רש"י [סוף ד"ה
(מכבשין צמתי מפרש
[מעמידין]. נ"ב ע"י ש"ס
ע"צ מנח"ם ד"ה צמטת
וכו' ועין ודוק':

רבינו הגנאל

דכוחו א"ע מפצירות
עכשיו שמותו לאחר זמן.
אמר רב יהודה אמר רב
בנות ישראל ענינות
לפירוק ולא גביעו. ועינתו
טופלות אותן כסית,
עשירות כסותה, בנות
מלכים בשמן המור והוא
סכת. איכא דאמרי שפן
זית שלא הביא שלישי.
תניא אפיקונן שפן זית
שלא הביא שלישי סכין
אורו משמיר את השער
ומעידן את הבער. ההדיוט
תופר כדרכו. בתלמוד אפ"ק
ישראל מפורש לפרק
כתבו והתחננו זה. רבי ר'
ניאו אמר, כדרכו ממלא
את המטח מכלב אחת
אחת. ר' יוחנן א' כדרכו
אפי' אחת אחת, מכלב
מפסע, כלומר הדילוג.
מתני' מסייע לרי' יוחנן,
הרצועים מכלבין במועד,
אין תימר תדא תדא היינו
ארוחיהו כך היא
אומנותן, אלא מפסע. ר'
יוסי בר' חנינא אומר
המורג את האמריית

(א) לפנינו צמטת איתא כל
שהוא מווגל את האמריית וכו'
הדיוט פשטו דמסי' ו"ג
כ"י רבינו ז"ל

הוגא שמעיה לההוא גברא דקא מנקר ריחיא בחולא דמועדא אמר מאן
האי ^ו איתחיל גופיה דקא מחיל חולא דמועדא סבר לה כיש אומרים
דרש רב חמא ^ד נוקרין ריחים במועד משום (ו) רבי מאיר אמר אפילו סו"ם
שרוכב עליו וחמור שרוכב עליו ^ה (ומותר) ליטול צפרנים בחולו של מועד
אבל
מני אולי:
אכל

יתחלל גופו: מוסר לעוול. להן כפרנים כדך העושין עכשיו לטוסים שלנו דאי לא עביד ליה הכי הוה ליה עערא ולא מני אזיל:
אכל